

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

На правах рукопису

Іванченко Дмитро Федорович

УДК: 330.564: 338.525:663.2

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ
УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЙНИМ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА**

Спеціальність 08.00.04 – економіка та управління
підприємствами (за видами економічної діяльності)

Дисертація
на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Науковий керівник:
доктор економічних наук, професор
Янковий О. Г.

Одеса 2016

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ.....	4
ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЙНИМ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РИНКОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ.....	15
1.1. Концептуальні основи управління прибутком в сучасних умовах господарювання.....	15
1.2. Побудова організаційно-економічного механізму управління операційним прибутком підприємств та його застосування.....	30
1.3. Теоретико-методологічні основи проблеми підвищення об'єктивності та оптимальності рішень щодо управління прибутком.....	47
1.4. Критичний аналіз існуючих організаційно-економічних механізмів управління промисловими підприємствами макро- і мікрорівнів.....	64
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....	78
РОЗДІЛ 2. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА СИСТЕМА ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ЩОДО УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЙНИМ ПРИБУТКОМ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	81
2.1. Системи підтримки прийняття рішень – сучасний інструментарій організаційно-економічного механізму управління прибутком	81
2.2. Формування інформаційної бази організаційно-економічного механізму управління операційним прибутком	96
2.3. Формування аналітичної бази системи підтримки прийняття рішень управління операційним прибутком підприємства.....	112
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	147
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО- ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЙНИМ ПРИБУТКОМ ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ.....	150

3.1. Аналіз економічних трансформацій виноградарсько-виноробної галузі України.....	150
3.2. Особливості управління прибутком виноробних підприємств.....	166
3.3.Апробація системи підтримки прийняття рішень організаційно-економічного механізму управління операційним прибутком на підприємствах виноградарсько-виноробної галузі.....	182
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3	199
ВИСНОВКИ	202
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	205
ДОДАТКИ.....	225

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ОНЕУ – Одеський національний економічний університет;

ПАТ – публічне акціонерне товариство;

ПрАТ – приватне акціонерне товариство;

ОЕМУ – організаційно-економічний механізм управління;

БП – бізнес-процес;

ОПР – особа, що приймає рішення;

ЖЦ – життєвий цикл;

ЗСП – збалансована система показників;

ІТ – інформаційні технології;

ІС – інформаційні системи;

ІП – інформаційні потоки;

ЄІІІ – єдиний інформаційний простір підприємства;

СППР – система підтримки прийняття рішень;

СКБД – система керування базою даних;

СКБМ – система керування базою моделей;

СКП – система керування повідомленнями (комунікаціями або зв'язком).

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. До актуальних завдань сучасного становлення економіки України відноситься створення умов для підвищення темпів соціально-економічного розвитку країни, для росту ефективності її національної економіки. Рішення цього завдання можливе тільки на основі довгострокового прибуткового розвитку підприємств, динамічного зростання економічної ефективності виробництва. Сьогодні прибуток є одним з основних показників інтегральної характеристики результатів всіх сфер діяльності підприємств, рушійною силою економіки як на мікро-, так і на макрорівнях.

Забезпечуючи зростання обсягу власних фінансових ресурсів, прибуток сприяє сталому розвитку підприємства, підвищенню його платоспроможності, економічної ефективності, фінансової стійкості, ліквідності, ділової активності. У цьому контексті теоретичний розвиток концепції прибутку, а також практичне вдосконалення організаційно-економічного механізму управління (ОЕМУ) прибутком, створення інформаційно-аналітичного інструментарію, який дозволяє приймати ефективні, науково обґрунтовані рішення, стають важливими проблемами наукових і прикладних досліджень.

Розвиток інформаційного суспільства висуває до перспективних шляхів підвищення ефективності діяльності промислових підприємств впровадження в процес управління автоматизованих інформаційних систем (ІС). До ІС нового покоління відносяться системи підтримки прийняття рішень (СППР), які базуються на використанні досягнень в області сучасного менеджменту, економіко-математичного моделювання, технологій обробки інформації, засобів комп'ютерної техніки і телекомунікацій. Як свідчить досвід США, Японії, ЄС та інших розвинених країн світу, використання СППР стає важливою умовою ефективного менеджменту.

Теоретичні і практичні аспекти управління прибутком розглядалися в роботах І. О. Бланка, Ю. В. Богатіна, О. Б. Каламан, В. В. Ковальова, Р. О. Костирко, В. П. Привалова, В. А. Швандара, О. Г. Янкового та ін. Питанням застосування теоретичних і прикладних основ економіко-математичного моделювання при

прийнятті управлінських рішень присвячені роботи К. Асана, Л. Заде, Т. Куна, І. Е. Нелідова, Т. Сааті, Я. В. Соколова, В. В. Царьова та ін. Загальні принципи побудови різних видів СППР докладно розглядаються в роботах П. В. Артем'єва, А. Берсона, Г. Ватсона, Е. Ю. Духоніна та ін.

Однак, віддаючи належне глибині і різноплановості проведених досліджень, наголосимо, що розвиток економічних відносин в Україні характеризується багатьма нерозв'язаними проблемами, які постають перед підприємствами. До найважливіших проблем відносяться наступні: необхідність оброблення великих обсягів інформаційних потоків, адекватне реагування на нестабільність і невизначеність умов виробництва, на різноманітність соціально-економічних процесів, на динамічні впливи зовнішнього середовища тощо.

Становлення клієнтоорієнтованої економіки в умовах глобалізації світових ринків та інформатизації суспільства вимагає впровадження кардинально нових, науково обґрунтованих механізмів управління прибутком підприємств, оснащених сучасними СППР, які використовують досягнення сучасної науки в галузі економіко-математичного і комп'ютерного моделювання.

Отже, нові умови функціонування підприємств, з одного боку, ставлять нові задачі, які або не розглядалися попередніми дослідниками, або потребують нових теоретичних і практичних трактовок, а, з іншого боку, сучасний розвиток науки породжує нові концепції, методи, технології вирішення цих проблем. Тому існує необхідність в подальших наукових і прикладних дослідженнях, присвячених удосконаленню ОЕМУ прибутком підприємств.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана у відповідності з планами науково-дослідних робіт, що виконуються кафедрою економіки підприємств Одеського національного економічного університету. Особистий внесок дисертанта у межах проведення досліджень за темою «Теоретико-методичні та організаційні основи управління конкурентоспроможністю підприємств України» (ДР № 0113U000655, 2013-2017 рр.) полягав у тому, що здобувач дослідив розвиток підприємств виноградарсько-виноробної галузі АПК, виявив фактори, які негативно впливають

на їх прибутковість і конкурентоспроможність, розробив методичні рекомендації підвищення прибутковості підприємств виноробства в Одеському регіоні за рахунок впровадження інноваційних моделей.

У рамках прикладної роботи за темою «Організаційно-економічний механізм управління прибутком підприємства» (ДР № 0116U000207, 2015 р.), що фінансувалася за рахунок коштів замовника, автор провів критичний аналіз ОЕМУ прибутком ПрАТ «Одескабель» та обґрунтував науково-практичні положення щодо його вдосконалення.

Мета й завдання дослідження. Мета роботи полягає в поглибленні теоретичних засад концепцій ОЕМУ операційним прибутком та практичній модернізації цього механізму в сучасних умовах розвитку економіки, у створенні комплексної методики його реалізації.

Для досягнення мети були поставлені і вирішені наступні основні завдання:

- проаналізувати та узагальнити теоретико-методичні підходи до управління операційним прибутком промислових підприємств, дослідити результативність існуючих ОЕМУ прибутком, визначити шляхи їх вдосконалення;
- встановити зв'язок між етапами еволюції промислового підприємства та задачами ОЕМУ операційним прибутком на кожному етапі його життєвого циклу;
- оцінити результативність існуючого інформаційно-аналітичного інструментарію ОЕМУ прибутком, розробити практичні положення формування інформаційно-аналітичного апарату, спрямованого на своєчасне, об'єктивне управління прибутком;
- проаналізувати процес управління прибутком з кібернетичної точки зору, раціонально сформулювати інформаційні потоки, розробити оптимальну систему обміну інформацією;
- вдосконалити існуючі аналітичні методи управління операційним прибутком, впровадити цілісний комплекс вирішення задач аналізу, прогнозування і планування прибутку в єдиному інформаційному просторі підприємства;
- дослідити тенденції розвитку виноградарсько-виноробної галузі України, встановити чинники, що негативно впливають на прибутковість підприємств галузі,

запропонувати інноваційні моделі, які сприяють підвищенню економічної ефективності діяльності виноробних підприємств Одеського регіону;

- конкретизувати задачі ОЕМУ операційним прибутком на кожному етапі ЖЦ виноробних підприємств;
- визначити особливості управління операційним прибутком виноробних підприємств, запропонувати науково-практичні рекомендації щодо впровадження розробленого ОЕМУ прибутком.

Об'єктом дослідження є процес управління формуванням, розподілом і використанням прибутку на різних етапах ЖЦ підприємства.

Предметом дослідження виступають теоретичні й практичні аспекти формування і реалізації ОЕМУ операційним прибутком, а також його інформаційно-аналітичного інструментарію.

Методи дослідження. В процесі написання дисертаційної роботи застосовувалися різноманітні загальнонаукові та спеціальні методи:

- сукупність діалектичних методів, які базуються на виявленні всіх причинно-наслідкових зв'язків, що утворюються при управлінні прибутком;
- сукупність методів теоретичного дослідження (методи історичного, логічного, порівняльного аналізу) для узагальнення концептуальних основ управління прибутком, для розробки теоретико-методичних підходів до впровадження ОЕМУ прибутком на промислових підприємствах в сучасних умовах господарювання;
- методи системного аналізу і синтезу для оцінки існуючого ОЕМУ прибутком, його інформаційно-аналітичного інструментарію;
- методи економіко-математичного і комп'ютерного моделювання для розробки комплексної методики своєчасного, об'єктивного та оптимального управління операційним прибутком.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні акти Верховної Ради України, постанови Кабінету Міністрів України, які регламентують формування та розподіл прибутку підприємств, офіційні матеріали Державної служби статистики України, статистичні дані Світового банку, дані первинного обліку та звітності

досліджуваних підприємств. Теоретичну базу становили наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених з питань управління процесами формування та використання прибутку підприємства, сучасних стандартів менеджменту, створення СППР.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у подальшому поглибленні теоретико-методичних засад концепції ОЕМУ операційним прибутком підприємства та розробці комплексу науково-практичних рекомендацій, пов'язаних з удосконаленням інформаційно-аналітичного інструментарію цього механізму. Найбільш вагомими науковими результатами дисертаційної роботи є такі:

удосконалено:

– науково-методичний підхід до формування ОЕМУ операційним прибутком на основі узагальнення сучасних теорій управління, поглядів представників різних шкіл менеджменту, який, на відміну від структурно-функціонального підходу, базується на методах, заснованих на концепціях процесно-орієнтовного управління і центрів фінансової відповідальності, що надає змогу розглядати процес виробництва як єдину сукупність взаємопов'язаних бізнес-процесів, котрі мають чітко сформульовані цілі і стратегії, спрямовані на підвищення прибутковості підприємств в умовах розвитку клієнтоорієнтованої економіки;

– динамічну модель управління прибутком, яка на відміну від статичних моделей, заснована на зв'язку між операційним прибутком і етапами еволюції підприємства, надає чітке уявлення про моменти переходу від одного етапу ЖЦ підприємства до іншого, про наближення точок біфуркації, про подальші шляхи розвитку бізнесу; запропонована динамічна модель сприяє побудові гнучкого та ефективного ОЕМУ прибутком, який забезпечує отримання максимально можливої суми прибутку на кожному етапі ЖЦ підприємства;

– інформаційно-аналітичний інструментарій ОЕМУ операційним прибутком, що діє на базі синергетичної взаємодії досягнень науки і практики в галузях сучасного менеджменту, економіко-математичного моделювання, технологій обробки інформації, засобів комп'ютерної техніки і, на відміну від існуючого інструментарію, сприяє впровадженню складної аналітичної технології економічного управління в практику основної маси українських підприємств;

набуло подальшого розвитку:

–система інформаційного забезпечення ОЕМУ прибутком, що є фундаментальною компонентою при прийнятті управлінських рішень і дозволяє зробити економіку підприємств більш збалансованою та стійкою, на відміну від існуючої сьогодні практики управління прибутком, коли менеджери підприємств не використовують всю необхідну інформацію, оскільки часто не знають, яка інформація їм потрібна, як її накопичувати і обробляти, не розуміють змістовної значущості багатьох видів внутрішньої і зовнішньої інформації. Запропонована система надає можливість реалізувати існуючі можливості розвитку бізнесу, що приводить до покращення показників економічної ефективності діяльності українських підприємств, до зростання кількості прибуткових підприємств;

–аналітичні методи управління прибутком на базі застосування параметричних моделей індикативно-інформаційного прогнозування і планування, а також багатокритеріальної оптимізації. Ці методи вирізняються від існуючих тим, що дозволяють на базі єдиного інформаційного простору підприємства, збалансованої системи показників не тільки скласти певний план, а за лічені хвилини в широкому діапазоні змінних початкових умов за допомогою комп'ютерного моделювання дослідити різні альтернативні плани процесів формування і використання прибутку, розробити виробничо-фінансову, цінову політику, спрямовану на оптимізацію різних критеріїв діяльності підприємства;

– методологія формування стратегій управління операційним прибутком виноробних підприємств на основі застосування концепції їх ЖЦ. Врахування етапів еволюції підприємства надає можливість більш ефективно враховувати особливості динаміки формування операційного прибутку виноробного виробництва, застосовувати прогресивні форми просування продукції на внутрішні і міжнародні ринки, обирати форми конкурентної боротьби, на відміну від існуючих моделей, які не враховують особливостей стратегічних і тактичних завдань ОЕМУ прибутком, адекватних кожному етапу ЖЦ підприємства;

–комплексна методика управління прибутком з урахуванням особливостей формування фінансових результатів виноробних підприємств, яка сприяє створенню

умов для інтенсивного та екстенсивного нарощування операційного прибутку, на відміну від існуючої методики, на основі якої не можливо науково обґрунтувати резерви підвищення економічної ефективності діяльності підприємства.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що, запропоновані здобувачем науково-теоретичні засади і методично-практичні рекомендації покращення системи управління прибутком мають універсальний характер, вони можуть використовуватися в практичній діяльності як промислових, так і виноробних підприємств. Практичне використання одержаних результатів в практиці управління підприємств підтверджується актами впровадження:

– запропоновані теоретичні і практичні рекомендації відносно реалізації нових підходів до розробки інформативно-аналітичного інструментарію систем підтримки прийняття управлінських рішень були застосовані щодо управління операційним прибутком ТОВ «АГРОФІРМА ШАБО». Ці рекомендації дозволили оперативно відслідковувати проблемні ситуації, що виникають в сфері виробництва і маркетингу виноробної продукції, і гнучко реагувати на них. За рахунок удосконалення методів планування, багатокритеріальної оптимізації виробничої програми підприємства, автоматизації деяких процесів управління був підвищений рівень фінансових результатів діяльності підприємства (Довідка №318 від 20.05.2016);

– наукові, методичні та практичні рекомендації відносно формування системи підтримки прийняття управлінських рішень знайшли впровадження у планово-аналітичній діяльності економічних підрозділів ЧАО «Вікторія», сприяли покращенню рівня фінансових результатів виробничої діяльності, підвищенню економічної ефективності використання ресурсів підприємства у непростих умовах динамічного розвитку зовнішнього середовища (Довідка № 309-11/23 від 7.09.2015);

– науково-методичні розробки та прикладний інструментарій системи підтримки прийняття управлінських рішень на підприємствах виноробної галузі були використані для управління прибутком у різних підрозділах управління ТОВ «АГРО-ЮГ», що сприяло підвищенню гнучкості системи планування і аналізу прибутку, дозволило швидко реагувати на зміну ринкової кон'юнктури, коректувати плани, передбачати наслідки цих змін (довідка № 21-51/23 від 18.11.2015);

– практичні рекомендації та основні наукові положення дисертаційного дослідження були прийняті до практичного використання в ПрАТ ОДЕСАВИНПРОМ, завдяки чому були удосконалені процеси формування та використання операційного прибутку підприємства. Комплексний підхід до автоматизації процесу управління такими ділянками роботи як облікова, аналітична, планова та інші на основі використання розроблених автором програмних продуктів дозволив підвищити ефективність їх роботи, вдосконалити формування загальної бази даних для функціональних підсистем, створити раціональне інформаційне забезпечення управлінських функцій (довідка № 21-51/23 від 18.11.2015);

– розроблена інтерактивна система підтримки прийняття рішень була впроваджена в практичну діяльність відділу управління ПрАТ «Одеський завод шампанських вин», що допомогло автоматизувати певні процеси праці менеджерів різних рангів, забезпечило зростання ефективності економічного аналізу, а також сприяло більш точному прогнозуванню та плануванню виробничо-господарської діяльності підприємства (акт впровадження № 245 від 28.04.2016);

– результати дисертаційної роботи були використані при проведенні науково-дослідної роботи за темою «Організаційно-економічний механізм управління прибутком підприємства», в ході виконання якої була проведена оцінка ОЕМУ прибутком ПАТ «Одескабель», удосконалена методика управління прибутком, надані практичні рекомендації щодо підвищення прибутковості підприємства (договір № 208/2015 від 1.10.2015 р., укладений між ПАТ «Одескабель» та ОНЕУ).

Окремі теоретичні розробки й практичні результати дисертації використовуються в навчальному процесі ОНЕУ при викладанні дисциплін «Економіка підприємств», «Дослідження операцій в економіці», «Економіко-математичні методи і моделі в підприємницькій діяльності», «Оптимізаційні методи і моделі» (довідка 01-17/461 від 28.03.2016 2016).

Особистий внесок здобувача. Дисертаційна робота є самостійно виконаним завершеним дослідженням. Наукові розробки, положення наукової новизни та пропозиції, викладені в дисертації, отримані автором особисто. Всі наукові праці видані автором одноосібно.

Апробація результатів дисертації. Основні результати дисертаційної роботи були представлені на таких міжнародних і всеукраїнських науково-методичних та науково-практичних конференціях: Всеукраїнська науково-методична конференція «Проблеми економічної кібернетики» (м. Одеса, 2011 р.); VII Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні технології управління підприємством та можливості використання інформаційних систем: стан, проблеми, перспективи» (м. Одеса, 2012 р.); III Міжнародна науково-практична конференція «Інновації та трансфер технологій: від ідеї до прибутку» (м. Дніпропетровськ, 2012 р.); I Міжнародна науково-практична конференція «Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики» (м. Одеса, 2012 р.); Международная научно-практическая конференция «Экономика, управление, инновации: теория, методология и концепция модернизации» (г. Москва, 2013 р.); II Міжнародна науково-практична конференція «Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики» (м. Одеса, 2013); Міжнародна науково-практична конференція «Трансформаційні процеси в економіці держави та регіонів» (м. Запоріжжя, 2013 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми розвитку менеджменту, обліку та аудиту» (м. Київ, 2014 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Зовнішні та внутрішні фактори впливу на розвиток міжнародних економічних відносин» (м. Львів, 2014 р.), the VI International research and practice conference «Science, Technology and Higher Education», (Canada, Westwood, 2014), International Conference «Global Science and Innovation» (USA, Chicago, 2015).

Наукові публікації. Основні результати дисертаційного дослідження опубліковані автором у 20 одноосібних наукових працях загальним обсягом 10,88 д. а., у тому числі: 7 статей у наукових фахових виданнях загальним обсягом 5,65 д. а.; 2 статті у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз, загальним обсягом 1,58 д. а.; 11 тез доповідей на наукових і науково-практичних конференціях загальним обсягом 3,65 д. а. Опубліковані роботи достатньо повно відображають основний зміст.

Структура та обсяг дисертації. Структурно дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Загальний обсяг роботи складає 226 стор. Основний зміст роботи складається з 205 стор., що містять 36 таблиць, 21 рисунки, 10 схем. Список використаних джерел, що включає 257 найменувань, відображено на 21 стор.; 2 додатки подано на 5 стор.

ВИСНОВКИ

У дисертації проведено науково-теоретичне узагальнення засад концепції ОЕМУ прибутком, розроблені пропозиції щодо вдосконалення організаційної і економічної складових цього механізму, його інформаційно-аналітичного інструментарію, надані методично-практичні рекомендації впровадження ОЕМУ операційним прибутком в практику управління як промисловими підприємствами взагалі, так і виноробними підприємствами, зокрема. Результати дослідження дозволили зробити такі висновки і пропозиції.

1. Доведено, що необхідною умовою ефективного управління операційним прибутком в умовах розвитку інформаційного суспільства є впровадження ОЕМУ, заснованого на сучасних концепціях міжнародного менеджменту і оснащеного ефективним інформаційно-аналітичним інструментарієм підтримки прийняття об'єктивних, оптимальних рішень на всіх ієрархічних рівнях системи управління. Цей інструментарій широко використовує можливості комп'ютерної техніки, а також арсенал економіко-математичних методів.

Показано, що для удосконалення організаційної і економічної складових ОЕМУ операційним прибутком необхідно замінити класичну структурно-функціональну концепцію, яка не відповідає сучасним вимогам ринкової економіки, більш ефективним підходом до управління прибутком, заснованим на ідеях процесно орієнтованого управління та центрів фінансової відповідальності.

2. Обґрунтовано доцільність переходу від статичних моделей управління до динамічних, що використовують зв'язок між операційним прибутком і етапами еволюції підприємства. Динамічна модель дозволяє ОЕМУ прибутком своєчасно здійснювати перебудову роботи підприємства, яка забезпечує отримання максимально можливої суми прибутку на кожному етапі ЖЦ. Ця модель допомагає усувати небажані ускладнення для функціонування підприємства, своєчасно здійснювати таку перебудову діяльності, яка забезпечує отримання максимально можливої суми прибутку на кожному етапі ЖЦ. В роботі встановлені стратегічні і тактичні завдання ОЕМУ операційним прибутком на кожному етапі ЖЦ виноробного підприємства.

В роботі показано, що запропонована методика управління операційним прибутком на основі врахування етапів ЖЦ підприємств має важливе значення не

тільки для ОЕМУ виноробних підприємств, оскільки дозволяє оперативно і ефективно управляти прибутком на кожному етапі ЖЦ, а і для державного регулювання діяльності підприємств виноградарсько-виноробної галузі.

3. Розроблено систему підтримки прийняття рішень щодо управління прибутком, яка носить універсальний характер. Вона може застосовуватися як на промислових підприємствах, так і на виноробних підприємствах, зокрема. Ця система в автоматизованому режимі дозволяє розрахувати динаміку різних показників, здійснити факторний аналіз прибутку як в цілому по підприємству так і за окремими видами продукції, в залежності від обсягу випуску й реалізації продукції, собівартості, цін, асортименту товарної продукції.

4. Досліджено основні складові єдиного інформаційного простору підприємства, розроблена методика формування інформаційних потоків, а також структурна схема раціонального обміну інформацією всередині підприємства. Ця схема дозволяє чітко розмежувати інформаційні потоки між різними користувачами, забезпечити синхронність надходження інформації, необхідної для оперативного прийняття рішень, оптимізувати кількість осіб, що займаються підготовкою і передачею інформації.

5. Вдосконалено аналітичні методи управління операційним прибутком підприємства на основі застосування моделей інформаційно-індикативного прогнозування і планування прибутку, математично обґрунтовані умови абсолютної і відносної беззбитковості виробництва; страхові коефіцієнти надійності управлінських рішень; вибір найдоцільнішого проекту розвитку підприємства серед множини альтернативних; обчислено компенсаційний приріст обсягу реалізації продукції при заданому зменшенні ціни товару. Побудована економічна карта зон ухвалення планово-управлінських рішень дає можливість наглядно визначати якість прийнятого рішення.

Використання багатокритеріальної оптимізації дозволило розв'язати задачу оптимального планування виробничої програми підприємства, завдяки чому вдалося максимізувати показники найбільш пріоритетні з точки зору управління прибутком. Завдяки одержаному оптимальному плану виробництва продукції, економічний ефект діяльності ТОВ «Агро-Юг» збільшився на 90800 грн.

6. Досліджено розвиток виноградарсько-виноробної галузі України, виявлені фактори, які суттєво стримають розвиток підприємств галузі, сформовані вектори, які надають можливість підприємствам виноробства розвиватися з довгостроковою позитивною динамікою. Доведено, що в умовах, коли вертикальне галузеве управління втрачає свою актуальність і значущість, кластерна модель розвитку підприємств виноградарсько-виноробної галузі дозволяє реалізувати конкурентні переваги через горизонтальне об'єднання юридично самостійних компаній. Впровадження кластерної моделі доцільно в Одеському регіоні, завдяки сприятливим природнокліматичним умовам, потужній науковій базі, значному сировинному, споживацькому, ресторанному і туристичному потенціалам.

8. Запропоновані науково-практичні рекомендації сприяли покращенню системи управління операційним прибутком виноробних підприємств, автоматизації певних процесів праці менеджерів різних рангів, зростанню ефективності економічного аналізу, прогнозування та планування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авидзба А. М. Программа развития виноградарства и виноделия в Украине до 2025 г. / А. М. Авидзба // Виноградарство и виноделие. – 2009. – т. XXXIX. – С. 5-9.
2. Авласенко О. А. Сучасні тенденції розвитку виноробства в Україні і її регіонах. [Електроний ресурс] / О. А. Авласенко // Ефективна економіка. – 2014. – №6. Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3128>.
3. Агужен Г. А. Стратегия предприятия в условиях реформирования экономики: реализация и проблемы. / Г. А. Агужен // – Донецк: ИЭП НАН Украины. – 1995. – 203 с.
4. Адизес И. Управление жизненным циклом корпорации / И. Адизес // – СПб.: Питер. – 2007. – 384 с.
5. Алексеев С. С. Бизнес-планирование. / С. С. Алексеев // – М.: ИНФРА. – 2001. – 238 с.
6. Алексеева О. Е. Стратегический управленческий учет. / О. Е. Алексеева, А. В. Николаева // – М.: URSS – 2003. – 306 с.
7. Амоша А. И. Каноны рынка и законы экономики. / А. И. Амоша, Н. Д. Прокопенко, Е. Т. Иванов // Т. 4: Процесс распределения и общественные отношения. – НАН Украины. Ин-т экономики пром-ти. – Донецк. – 2001. – 546 с.
8. Андрийчук В. Г. Эффективность деятельности аграрных предприятий: теория, методика, анализ: [моногр.] / В. Г. Андрийчук // – М.: КНТ. – 2005. – 292 с.
9. Ансофф И. Стратегическое управление. / И. Ансофф // – СПб.: Питер. – 1993. – 487 с.
10. Антонов Д. И. Планирование эволюционных кризисов предприятия. / Д. И. Антонов // Управленческий учет и финансы. – 2011. – №1 (25). – С. 32-41.
11. Аристов О. В. Управління якістю: навч. посіб. для вузів / О. В. Аристов // – М.: Инфра-М. – 2008. – 361 с.
12. Архипенков С. Я. Аналитические системы на базе Oracle Express OLAP. / С. Я. Архипенков // – М.: ДИАЛОГ-МИФИ. – 2000. – 320 с.

13. Ашмарина С. И. Управление изменениями: учеб. пособ. / С. И. Ашмарина, Б. Н. Герасимов // – М: Рид Групп. – 2011. – 208 с.
14. Ашмарина С. И. Організаційно-економічні напрямки підвищення готовності організацій до змін / С. И. Ашмарина, Г. С. Зотова // Актуальні проблеми економіки. – 2014. – №10(160). – С. 121-128.
15. Бабилова А. В. Интегрированные информационные системы: анализ и перспективы внедрения в процесс управления предприятиями. / А. В. Бабилова, И. К. Шевченко // Проблемы экономики. – 2012. – №2. – С.23-26.
16. Белей О. І. Структурно-логічна модель управління прибутком на підприємстві / О. І. Белів, Н. А. Маркевич // Науковий Вісник НЛТУ. – 2014. – Вип. 24.5. – С. 345-349.
17. Бердникова Т. Б. Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности предприятия: учеб. пособ. / Т. Б. Бердникова // – М.: ИНФРА-М. – 2005. – 215 с.
18. Бешорнер Т. Управление предприятием: еще один взгляд на стоимостную ориентацию / Т. Бешорнер // Проблемы теории и практики управления. – 2011. – № 2. – С. 98–103.
19. Блайт Дж. Основы маркетинга: підр. / Дж. Блайт // – К.: Знання-Прес. – 2003. – 493 с.
20. Бланк И. А. Основы финансового менеджмента. / И. А. Бланк // – К.: НИКА-Центр. – 1999. – 569 с.
21. Бланк И. А. Управление прибылью. / И. А. Бланк// – К.: НИКА-Центр. – 1998. – 544 с.
22. Богатин Ю. В. Экономическое управление бизнесом: учеб. пособ. для вузов. / Ю. В. Богатин, В. А. Швандар// – М.: ЮНИТИ-ДАНА. – 2001. — 391 с.
23. Богатин Ю. В. Производство прибыли: учеб. пособ. для вузов. /Ю. В. Богатин, В. А. Швандар// – М.: Финансы. – 1998. – 256 с.
24. Большой экономический словарь [Электронный ресурс] – режим доступа: <http://www.sworld.com.ua>.
25. Бондар Т. Л. Процесний підхід в управлінні витратами на забезпечення якості лікєро-горілчаної продукції. / Т. Л. Бондар, В. В. Венгер // Актуальні проблеми

економіки. –2014. – №7(157). – С. 140-147.

26. Бонк И. А. Стратегия и тактика управления финансами. / И. А. Бонк// – К.: Прогресс. – 1997. – 502 с.

27. Бочаров М. К. Наука управления: новый подход. / М. К. Бочаров // – М: Знание. – 1990. – 370 с.

28. Бочаров В. В. Финансовое моделирование. / В. В. Бочаров // – СПб: Питер. – 2000 – 208 с.

29. Булеев И. П. Формирование организационно-экономического механизма управления предприятием по обработке цветных металлов: [моногр.] / И. П. Булев // – Донецк: ИЭП АН Украины. – 1993. – 225 с.

30. Булеев И. П. Основные направления стабилизации работы предприятий в условиях выхода из экономического кризиса. / И. П. Булев, Н. Е. Брюховецкая // – Донецк: ИЭП НАН Украины. – 1998. – 56 с.

31. Бурков В. Н. Модели и методы управления организационными системами. / В. Н. Бурков, В. А. Ирикова // – М.: Наука. – 1994. – 270 с.

32. Бухалков М. И. Внутрифирменное планирование: учеб./ М. И. Бухалков // – М.: ИНФРА-М. – 2000. – 358 с.

33. Быстров В. Ф. Основы маркетинга: учеб. пособ. для эконом. вузов. /В. Ф. Быстров // – СПб.: Изд-во СПбГИЭА. – 1996. – 425 с.

34. Ван Хорн Дж. К. Основы управления финансами. / Дж. К. Ван Хорн //– М.: Финансы и статистика. – 1997 – 800 с.

35. Васильченко О. Р. Сучасні механізми управління ефективністю діяльності підприємств [Электронный ресурс] / О. Р. Васильченко, Л. Є. Довгань // Актуальні проблеми економіки і управління. – 2012. – вип. 6. – режим доступу: problemeconomy.kpi.ua/node/5.

36. Вегера С. А. Глобалізація і людський розвиток. / С. А. Вегера //– Препринт наук, доповіді. – К.: Національна академія управління. – 2011. – 40 с.

37. Вегера С. А. Особистість, держава і суспільство: Взаємна відповідальність. / С.А. Вегера // – Актуальні проблеми економіки. – 2013. – №5(143). – С. 8-24.

38. Виноградова О. В. Реинжиниринг бизнес-процессов в современном менеджменте: [Моногр.] / О. В. Виноградова // – Донецк: ДонДУЕТ. – 2005. – 196 с.

39. Виноробство в Україні [Електроний ресурс]: Вікіпедія – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
40. Виханский О. С. Стратегическое управление / О. С. Виханский // – М.: Гардарики, – 2000. – 296 с.
41. Вітлінський В. В. Моделювання економіки: учеб. пособ. / В. В. Вітлінський, Г. І. Великоіваненко // – К:КНЕУ. – 2005. – 306 с.
42. Воробьев С. Н. Управленческие решения. / С. Н. Воробьев, В. Б. Уткин, К. В. Балдин // – М: ЮНИТИ-ДАНА. – 2003. – 318 с.
43. Всемирный банк [Електроний ресурс]: Валовой внутренний продукт.– Режим доступу: www.worldbank.org/eca/Russian/.
44. Галузева програма розвитку виноградарства та виноробства України на період до 2025 р. [Електроний ресурс]: Наказ Мінагрополітики України, УААН за №444/74 від 21.07.2008 р. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/55-12>.
45. Гаркуша О. М. Формування ефективного виноградарсько-виноробного під комплексу. / О. М. Гаркуша // – Миколаїв : МДДА. – 2001. – 281 с.
46. Геец В. М. О современных проблемах экономического развития Украины. /В. М. Геец, С. П. Пирожков, Б. В. Губский // Экономика Украины. – 1999. – №9. – С. 91 -97.
47. Геец В. М. Нестабільність та економічне зростання. / В. М. Геец // – К.: Інститут економічного прогнозування НАН України. – 2000. – 344 с.
48. Герчикова И. Н. «Процесс принятия и реализации управленческих решений» [Електроний ресурс] / И. Н. Герчикова // – Режим доступу: <http://www.StatSoft.com/>.
49. Глушков В. М. Основы безбумажной технологии. / В. М. Глушков// – М.: Наука. – 1982. – 552 с.
50. Гончаров А. Б. Фінансовий менеджмент: навч. посіб./ А. Б.Гончаров // – Х.: ВД “ІНЖЕК”. – 2003. – 240 с.
51. Гончаров В. В. Важнейшие понятия и концепции в современном управлении. / В. В. Гончаров // – М: МНИНПУ. – 1998. – 178 с.
52. Гончаров В. В. В поисках совершенства управления: Руководство для высшего управленческого персонала. / В. В. Гончаров // – М.: МНИИПУ. – 1997. –

Т.1 – 768 с.

53. Грант Р. М. Современный стратегический анализ. / Р. М. Грант // – Питер. – 2008. – 587 с.

54. Грещак М. Г. Внутрішній економічний механізм підприємства. навч. посіб. / М. Г. Грещак, О. М. Гребешкова, О.С. Коцюба //– К.:КНЕУ. – 2001. – 230 с.

55. Гринберг А. С. Информационные технологии моделирования процессов управления экономикой: учеб. пособ./ А. С. Гринберг, В. М. Шестаков // – М.:ЮНИТИ. – 2003. – 475 с.

56. Гринберг А. С. Информационный менеджмент: учеб. пособ. /А. С. Гринберг, И. А. Король // – М.:ЮНИТИ. – 2003. – 563 с.

57. Губерная Г. К. Рынок: новые условия управления. / Г. К. Губерная // – Донецк: ИЭП НАН Украины. – 1995. – 110 с.

58. Гужва В. М. Інформаційні системи і технології на підприємствах: навч. посіб. / В. М. Гужва // – К.: КНЕУ. – 2001. – 370 с.

59. Гэлбрейт Д. К. Экономические теории и цели общества. / Д. К. Гэлбрейт // Новое индустриальное общество. Избранное. – М.:Эксмо. – 2008. – 1200 с.

60. Дайновський Ю. А. Методологічні основи формування управлінських рішень у підприємстві: автореф. дис. на здобуття степеня **доктора екон. наук**: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами» / Ю. А. Дайновський // – Національна академія наук України. Інститут регіональних досліджень. – Львів. – 2011. – 32 с.

61. Денисов А. Ю. Экономическое управление предприятием и корпорацией. /А. Ю. Денисов, С. А. Жданов // – М.: Дело и Сервис. – 2002. – 416 с.

62. Дерлоу Д. Ключові управлінські рішення. Технологія прийняття рішень. /Д. Дерлоу // – К.: Наукова думка. – 2001. – 242 с.

63. Дорф Р. К., Современные системы управления / Р. К. Дорф, Р. Х. Бишоп // – М.: Лаборатория Базовых знаний. – 2004. – 832 с.

64. Друкер П. Ф. Задачи менеджмента в XXI веке. / П. Ф. Друкер // – М: Вильямс. – 2004. – 270 с.

65. Друкер П. Ф. Эффективное управление. Экономические и оптимальные решения. / П. Ф. Друкер // – М.: Фаир-Пресс. – 2001. – 423 с.

66. Дудукало Л. Є. Формування організаційно-економічного механізму ефективного управління підприємством [Електронний ресурс] / Л. Є. Дудукало, Г. О. Дудукало // –Режим доступу:URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/evkpi /2012/ бМО/41.pdf.
67. Дюк В. А. Data Mining – состояние проблемы, новые решения. [Электронный ресурс]/В. А. Дюк //–Режим доступа: Wysiwyg://38/<http://www.inftech.webservis.ru /database/datamining/ar1.html>.
68. Дяченко Т. О. Основи менеджменту. Навч. посіб. / Т. О. Дяченко // – К:Кондор. – 2010. – 176 с.
69. Евланов Л. Г. Теория и практика принятия решений. / Л. Г. Евланов // – М.: Экономика. – 1984. – 176 с.
70. Єгупов Ю. А. Параметри виробничої програми сучасного промислового підприємства. / Ю. А. Єгупов // Актуальні проблеми економіки. – 2015. – №7(169). – С. 134-148.
71. Елиферов В. Г. Бизнес-процессы: регламентация и управление. /В. Г. Елиферов, В. В. Репин // – М.: ИНФРА-М. – 2004. – 320 с.
72. Жданов С. А. Экономические модели и методы в управлении. /С. А.Жданов // – М.: Дело и сервис. – 1998. – 176 с.
73. Жуков С. А. Оптимізація маркетингової цінової політики промислових підприємств. / С. А. Жуков, В. П. Федурця, Я. А. Громова // Актуальні проблеми економіки. – 2014 – №6(156). – С. 213-220.
74. Завадський Й. С. Менеджмент. / Й. С. Завадський //– К.: Європейський університет. – 2001. – Т. 1. – 2001. – 542 с.
75. Заде Л. А. Понятие лингвистической переменной и его применение к принятию приближенных решений. / Л. А. Заде // – М.: Мир.– 1976. – 246 с.
76. Задоя А. А. Основы экономики: учеб. пособ. /А. А. Задоя, Ю. Е.Петруня //– К.: Вища школа. – 1998.– 478 с.
77. Закон України «Про виноград та виноградне вино». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/ 2662-15>.
78. Иванченко Д. Ф. Генезис проблемы прибыли / Д. Ф. Иванченко // Науковий вісник Одеського національного економічного університету. – 2011. –

№ 24 (149). – С. 62-77

79. Иванченко Д. Ф. Генезис проблемы прибыли. / Д.Ф. Иванченко// Науковий вісник Одеського національного економічного університету. – 2011. – №24 (149) – С. 62-77.

80. Иванченко Д. Ф. Экономические функции образования в формировании прибыли территориально-отраслевых кластеров / Д. Ф. Иванченко // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2012. – № 4 (47). – С. 302- 308.

81. Иванченко Д.Ф. Организационно-экономические механизмы повышения прибыли предприятий виноградарско-винодельческой отрасли. / Д.Ф. Иванченко// Економіка харчової промисловості. – 2012. – № 4 (16).– С. 38-42.

82. Иванченко Д. Ф. Основні чинники впливу на економічну ефективність діяльності підприємств в умовах глобалізації / Д. Ф. Иванченко // Науковий вісник Одеського національного економічного університету.–2013.– № 17(196). – С. 98-106.

83. Иванченко Д. Ф. Проблеми застосування інформаційних технологій в управлінні прибутком підприємств / Д. Ф. Иванченко // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – № 7, ч. 3. – С. 23-27.

84. Иванченко Д. Ф. Дослідження прибутку підприємства за допомогою багатопараметричних моделей / Д. Ф. Иванченко // Науковий журнал «Молодий вчений». – 2014. – № 12 (15). – С. 137-141.

85. Иванченко Д. Ф. Организационно-экономический механизм управления на промышленных предприятиях / Д. Ф. Иванченко // Проблеми економічної кібернетики: зб. матеріалів XVI Всеукраїнської наук.-метод. конф. – Одеса: ОНПУ, 2011. – Т. III. – С. 16-17.

86. Иванченко Д. Ф. Перспективы развития Одесского региона при кластерном подходе / Д. Ф. Иванченко // Інновації та трансфер технологій: від ідеї до прибутку: зб. матеріалів III міжнар. наук.-практ. конф. – Днепропетровск: НДУ, 2012. – С. 47-49.

87. Иванченко Д. Ф. Методологические основы формирования кластеров на микро- и макроуровнях / Д. Ф. Иванченко // Сучасні технології управління підприємством та можливості використання інформаційних систем: стан, проблеми, перспективи: зб. матеріалів VII міжнар. наук.-практ. конф. – Одеса: ОНУ ім.

І.І. Мечнікова, 2012. – Т. 1. – С. 155-160.

88. Иванченко Д. Ф. Планирование прибыли предприятий виноделия на основе модели жизненного цикла / Д. Ф. Иванченко // Економіка харчової промисловості. – 2014. – № 1 (21). – С. 5-10.

89. Иванченко Д. Ф. Эволюция основных задач управления прибылью на основе модели жизненного цикла предприятия / Д. Ф. Иванченко // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 5 (143). – С. 38-45.

90. Иванченко Д. Ф. Fuzzy технологии в системе поддержки принятия решений. / Д. Ф. Иванченко // Экономика и предпринимательство. – 2013. – № 9. – С. 739-742.

91. Иванченко Д. Ф. Проблемы создания современного информационно-аналитического инструментария управления прибылью / Д. Ф. Иванченко // Экономика, управление, инновации: теория, методология и концепции модернизации: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф.– Москва: АНО содействия развитию современной отечественной науки. – С.49-57.

92. Иванченко Д. Ф. Теоретические основы построения динамической модели планирования прибыли / Д. Ф. Иванченко // Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики: зб. матеріалів I міжнар. наук.-практ. конф. – Одеса: ОНЕУ, 2012. – С.480-481.

93. Иванченко Д. Ф. Роль Fuzzy технологій у прийнятті управлінських рішень / Д. Ф. Иванченко // Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії і практики: зб. матеріалів I міжнар. наук.-практ. конф. – Одеса: ОНЕУ, 2013. – С. 237-239.

94. Иванченко Д. Ф. Нові парадигми управління підприємствами в умовах ринкових трансформацій / Д. Ф. Иванченко // Трансформаційні процеси в економіці держави та регіонів: зб. матеріалів VIII міжнар. наук.-практ. конф. – Запоріжжя: ЗНУ, 2013. – С. 273-274.

95. Иванченко Д. Ф. Проблемы принятия управлінських рішень в сучасних умовах / Д. Ф. Иванченко // Актуальні проблеми розвитку менеджменту, обліку та аудиту: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. – Київ: ГО Київський економічний науковий центр, 2014. – С. 90-92.

96. Иванченко Д. Ф. Експертні оцінки в управлінні прибутком

/Д. Ф. Иванченко // Зовнішні та внутрішні фактори впливу на розвиток міжнародних економічних відносин: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф.– Львів: ГО «Львівська економічна фундація», 2014. – Ч. II. – С. 83-86.

97. Ивашкевич В. Б. Организация управленческого учета по центрам ответственности и местам формирования витрат. / В. Б. Ивашкевич// Бухгалтерский учет. – 2000. – № 5. – С. 56-59.

98. Игнатьева А. В. Исследование систем управления. /А. В. Игнатьева, М. М. Максимцов// – М.: ЮНИТИ-ДАНА. – 2000. – 158 с.

99. Иоффе А. Ф. Персональные компьютеры в организационном управлении. /А. Ф. Иоффе// – М.: Наука. – 1988. – 208 с.

100. Исаев Г. Н. Информационные системы в экономике: электр. учеб. /Г. Н. Исаев// – Электрон. дан. – М. : Издательство «Омега-Л» – 2011.

101. Ільєнкова С. Д. Управління якістю: підр. для вузів / С. Д. Ільєнкова, Н. Д. Ільєнкова, В. С. Мхітарян та ін.// – М.: Юніті. – 2006. – 368 с.

102. Енциклопедії УСЕ [Електронний ресурс]. Інтернет–сервер офіційного сайту – Режим доступу :<http://www.ukrop.com/ua/encyclopedia>.

103. Каплан Р. С. Организация, ориентированная на стратегию. [пер с англ. /Р. С. Каплан, Д. П. Нортон // – М.:Олимп-Бизнес. – 2004. – 416 с.

104. Кендюхов О. В. Інтелектуальний капітал підприємства: гносеологія економічної категорії. /О. В. Кендюхов // Вісник Донецького університету економіки і права. – 2011 . – №2. – С. 12-17.

105. Кигель В. Р. Методы и модели принятия решений в рыночной экономике: [монагр.] / В. Р. Кигель// – К:ЦУЛ. – 2003. – 202 с.

106. Кинг У. Стратегическое планирование и хозяйственная политика. /У. Кинг, Д. Клиланд// – М.: Прогресс. – 1982. – 320 с.

107. Клещев Н. Т. Проектирование информационных систем: учеб. пособ. /Н. Т. Клещев, А. А. Романов, под ред. К. Н. Курбатова// – М.:Изд-во Рос. эконом. академии. – 2000. – 354 с.

108. Козаченко А. В. Механизм стратегического управления крупными производственно-финансовыми системами промышленности. /А. В. Козаченко// – Донецк: ИЭП НАН Украины. – 1998. – 348 с.

109. Козаченко А. В. Управление крупным предприятием: [моногр.] /А. В. Козаченко, А. Н. Ляшенко, И. Ю. Ладыко// – К. : Либра. – 2006. – 384 с.
110. Козлова О. В. Управление социалистическим производством: организация, экономика: словарь / под ред. О. В. Козловой// – М. : Экономика. – 1983. – 336 с.
111. Колпаков В. М. Методы Управления. / В. М. Колпаков// – К: МАУП. – 1997. – 160 с.
112. Котлер Ф. Основы маркетинга: учеб. / Ф. Котлер, Г. Армстронг, Дж. Сондерс и др.// – М.: СПб., К.: Вільямс. – 2001. – 944 с.
113. Комтромина Д. В. Управление затратами и прибылью на основе организации центров финансовой ответственности. / Д. В. Комтромина// Управление финансами предприятия. – 2012. – №4.– С.36-40.
114. Кравчук Н. В. Концентрація виробництва та її вплив на продуктивність праці. /Н. В. Кравчук // Наукові праці Східноукраїнського національного технічного університету ім. Володимира Даля. – 2003. – №3. – С. 91-95.
115. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент: [навч. посібник] /Н.В. Краснокутська// – К.: КНЕУ. – 2003. – 504 с.
116. Кузин Б. В. Методы и модели управления фирмой. / Б. В. Кузин, В. К. Юрьев, Г. А. Шахдинаров// – СПб.: Питер. – 2001. – 430 с.
117. Лафта Дж. К. Менеджмент / Дж. К. Лафта// – М.: «ТК Велби». – 2004. – 328 с.
118. Лепа Р. М. Прийняття управлінських рішень на підприємстві: теорія та практика: [Моногр.] / Р. М. Лепа, В. М. Тимохін// – Донецьк: ТОВ «Юго-Восток, Лтд». – 2004. – 432 с.
119. Лернер Ю. И. Проблемы принятия экономических решений в современных условиях. / Ю. И. Лернер// – Харьков: Торсинг. – 2003. – 224 с.
120. Лигоненко Л. А. Состояние и проблемы внедрения экономического управления на предприятиях Украины. / Л. А. Лигоненко, М. С. Молодоженя// Проблеми економіки. – 2014. – №1. – С.65-71.
121. Лігоненко Л. О. Економічне управління підприємством: концептуальні засади / Л. О. Лігоненко // Вісник КНТЕУ. – 2013. – № 3. – С. 5–17.

122. Луканин А. С. Проблемы украинского виноделия. [Электронный ресурс] / А. С. Луканин// – Режим доступа: Quercus.com.ua/publikacii/2.pdf.
123. М. Вудкок «Розкутий менеджер» [Электронный ресурс] / М. Вудкок, Д. Френсіс // – Режим доступа: <http://www.rulequest.com/cubist-info.html>.
124. Малик Ф. К. Виноградарство і виноробство: навч. посіб. /Ф. К. Малик, В. О. Домарецький, В. М. Ісаєнко, О.С. Луканін// – К.: ІСДО. – 1994. – 304 с.
125. Маннапов Р. Г. Современные закономерности, принципы, задачи и механизм регионального управления / Р. Г. Маннапов, Л. Г. Ахтариева // Вестник Челябинского государственного университета. – 2009. – № 3 (141). – С. 47-56.
126. Маркіна І. А. Менеджмент підприємства: опорний конспект лекцій. /І. А. Маркіна, Р. І. Біловол, В. П. Сторожук//– Полтава: РВВ ПУСКУ.– 2003.– 147 с.
127. Марченко Є. В. Реформування АПК. До питань аграрних реформ в Україні / Є. В. Марченко // Агро світ. – 2002. – № 14. – С. 23-30.
128. Мединський В. Г. Теорія управління: підр. / В. Г. Мединський// – М.: Инфра-М. – 2008. – 293 с.
129. Мельник Л. Г. Экономика предприятия: учеб. пособие / под общ. ред. Л. Г. Мельника// Сумы: Университетская книга. – 2002. – 632 с.
130. Менеджмент процессов / Л. Вилкова, В. Таратухина, М. Кугелера, М. Роземанна, Под. ред. Й. Беккера// Пер. с нем. – М.: Эксмо. – 2007 – 384 с.
131. Мескон М. Х. Основы менеджмента / М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури// – М.: Дело. – 1998. – 426 с.
132. Методичні вказівки щодо проведення реструктуризації державних підприємств. Наказ Міністерства економіки України. № 9 від 23.01.1998. [Електронний ресурс] – Режим доступа: www.rada.gov.ua.
133. Минаев Э. С. Хозяйственный механизм предприятия: концепция, методы, практика / Э. С. Минаев, А. Р. Винес, Л. Р. Забродина и др.; под ред. Э.С. Минаева// – М.: МАИ. – 1991. – 208 с.
134. Михайлов В. И. Современный менеджмент: теория и практика. /В. П. Михайлов, А. С. Большаков// – М: ЮНИТИ. – 2000. – 416 с.
135. Мишин Ю. А. Управленческий учет: управление затратами и результатами хозяйственной деятельности. / Ю. А. Мишин// – М: Дело и

Сервис. – 2002. — 175 с.

136. Михайлушкін П. В. Проблеми модернізації сбалансованої системи показників як інструмента оцінки ефективності функціонування корпоративних структур. / П. В. Михайлушкін, П. В. Журавльов, А. Л. Полтарихін// – Актуальні проблеми економіки. – 2015. – №1(163). – С. 55-161.

137. Мищенко Е. С. Организационная структура управления (современное состояние и эволюция): учеб. пособ. / Е. С. Мищенко // – Тамбов: Изд-во ГОУ ВПО ТГТУ. – 2011. – С. 104.

138. Момот Т. В. Вартісно-орієнтовний організаційно-економічний механізм корпоративного управління холдинговими компаніями: стратегія отримання комбінаторних переваг. /Т. В. Момот, М. В. Кадничанський, О. А. Лобанов, Н. В. Рудь// – Х.:Фактор. – 2010. – 220 с.

139. Морозов Ю. П. Теорія управління: навч. посіб. для вузів. /Ю. П. Морозов// – М.: Юнити-Дана. – 2007. – 379 с.

140. Никайдо Х. Выпуклые структуры и математическая экономика. /Х. Никайдо// – М.:Мир. – 1972. – 547 с.

141. Новий курс: реформи в Україні 2010 – 2015: Національна доповідь / За заг. ред. В. М. Гееця та ін.// – К: НВЦ НБУВ. – 2010. – 232 с.

142. Овчаренко Н. А. Конкурентная среда как управляемый носитель конкурентных процессов в промышленности страны. / Н. А. Овчаренко // Вестник Московского государственного университета. Серия: Экономика. – 2010. – №4. – С. 68-75.

143. Одинцов Б. Е. Проектирование экономических экспертных систем. /Б. Е. Одинцов// – М.: Дело. – 1987.– 291 с.

144. Олійник О. В. Економічний механізм розширеного відтворення в сільському господарстві: [Моногр.] /О. В. Олійник// – К.: Центр навчальної літератури. – 2006. – 288 с.

145. Омае К. Мышление стратега. Искусство бизнеса по-японски. /К. Омае// – М.: Альпина Бизнес Букс. – 2007. – 307 с.

146. Осауленко О. Г. Україна у цифрах у 2014 році: Держкомстат України / Під ред. О. Г. Осауленка// – К.: Консультант –2015. – 272 с.

147. Осипов В. І. Економіка підприємства: підруч. для вузів. / В. І. Осипов// – О.: Маяк. – 2005. – 724 с.

148. Падалка О. В. Механизм управления стратегическим развитием организации /О. В. Падалка// Мат. II Всероссийской научно-практической конференции «Современные тенденции развития теории и практики управления отечественными предприятиями». – Ставрополь. – 2008.

149. Петровский А. Б. Системы поддержки принятия решений. /А. Б. Петровский, М. Ю. Стернин, В. К. Моргоев// – М.:ВНИИ системных исследований. – 1987. – 42 с.

150. Питерс Т. В поисках эффективного управления. /Т. Питерс, Р.Уотермен// – М.:Прогресс. – 1996. – 424 с.

151. Податковий кодекс України із змінами від 17.11. 2011р. N 4057-VI (4057-17) [Електронний ресурс]: Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

152. Подиновский В. В. Парето оптимальные решения многокритериальных задач. /В. В. Подиновский, В. Л. Ногин // – М.: Наука. – 1982. – 480 с.

153. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства: підручник. / За заг. ред. С. Ф. Покропивного // – К.: КНЕУ. – 2001. – 528 с.

154. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18.06.2001 №303 [Електронний ресурс] – Режим доступу: // www.rada.gov.ua.

155. Поляк Б. Г. Финансовый менеджмент: учеб. / Б. Г. Поляк// – М.: Дело и Сервис. – 1997. – 294 с.

156. Пономаренко В. С. Механізм прийняття управлінських рішень на підприємстві: процесний підхід. / В. С. Пономаренко, О. М. Беседовський, С. В. Мінухін // – Харків: ХНЕУ. – 2005. – 240 с.

157. Проектирование пользовательского интерфейса на персональных компьютерах. Стандарт фирмы IBM. – Вильнюс: DBS LTD. – 1992.– с. 59 с.

158. Раицкий К. А. Экономика организации (предприятия): учеб. /К.А. Раицкий// – М. : Издательско–торговая корп. «Дашков и К^о». – 2003. – 1012 с.

159. Рапопорт Б. М. Инжиниринг и моделирование бизнеса. / Б. М. Рапопорт, А. И. Скубченко// – М: Тандем. – 2001. – 255 с.
160. Робсон М. Реинжиниринг бизнес-процессов: практическое руководство. / М. Робсон, Ф. Уллах// – М.: ЮНИТИ-ДАНА. – 2003. – 222 с.
161. Рогачов А. Ф. Математическое обеспечение системы поддержки принятия решений на основе гис-технологий. / А. Ф. Рогачов // Известия Нижневолжского агроуниверситетского комплекса: наука и высшее профессиональное образование. – 2012. – №2. – С. 1-5.
162. Румянцев А. М. Инструментарий экономической науки и практики: справочник. / А. М. Румянцев, Е. Г. Яковенко, С. И. Янаев // – М.: Знание. – 1985. – 304 с.
163. Русейкина Е. С. Проблема разработки экономических механизмов внедрения высокотехнологичных производств в структуру национальной инновационной системы России [Электронный ресурс] /Е. С. Русейкина.// Современные проблемы и пути их решения в науке, транспорте, производстве и образовании: сб. науч. тр. Sworld – режим доступа: <http://www.sworld.com.ua/index.php/ru/economy-411/mechanism-of-regulation-of-the-economy-411/11106-411-0923>.
164. Рындин А. Г. Организация финансового менеджмента на предприятии. /А. Г. Рындин., Г. А. Шамаев // – М.: РДЛ. – 1997. – 352 с.
165. Рынок алкоголя в Украине. [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://ubr.ua/market/agricultural-market/vinnyi-rynok-otrezvliashie-tendencii-261254>.
166. Саати Т. Аналитическое планирование. Организация систем. /Т. Саати, К. Кернс// – М.: Радио и связь. – 1991. – 437 с.
167. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности. /Г. В. Савицкая// – М: ИНФРА. – 2002. – 335 с.
168. Сайт Державної служби статистики України. [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
169. Сайт Международной организации винограда и вина. [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.oiv.int>.

170. Сайт Продовольственной и сельскохозяйственной организации ООН. [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.fao.org>.
171. Санто Б. Р. Теорія управління / Б. Р. Санто// –М.: Прогресс.– 2007.– 263 с.
172. Сараев А. Д. Системный анализ и современные информационные технологии /А. Д. Сараев, О. А. Щербина// Труды Крымской Академии наук. – Симферополь: СОНАТ. –2006. – С.47-59. Режим доступа: http://matmodelling.pbnet.ru/Statya_Saraev_Shcherbina.pdf.
173. Сафронов С. В. Неравенство доходов как тормоз экономического роста. [Электронный ресурс]. /С. В. Сафронов// – Режим доступа: www.ng.ru.
174. Семёнов Г. А. Организация и планирование хозяйственной деятельности на предприятии. / Г. А. Семёнов// – Запорожье: ЗГИА. – 2001. – 174 с.
175. Сию К. К. Управленческая экономика: унив. учеб. / К. К. Сию// – М: ИНФРА. – 2000. – 700 с.
176. Ситник В. Ф. Системи оброблення економічної інформації: навч.-метод. посіб. / В. Ф. Ситник// – К.: КНЕУ. – 2009. – 332 с.
177. Ситник В. Ф. Основи інформаційних систем: навч. посіб. /В. Ф. Ситник та ін.// – К.: КНЕУ. – 2001. – 420 с.
178. Ситник В. Ф. Системи підтримки прийняття рішень: навч. посіб. /В. Ф. Ситник // – К.: КНЕУ. – 2009. – 614 с.
179. Ситник В. Ф. Технологія автоматизованої обробки економічної інформації: навч. посіб. /В. Ф. Ситник, О. С. Краєва// – К.: КНЕУ. – 1998. – 200 с.
180. Скалюк Р. В. Управління прибутком підприємств: стратегічний підхід, /Р. В. Скалюк // Фінанси, облік і аудит. – 2013. – Вип. 2 (22). – с. 109-118.
181. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов. /А. Смит // – Классика экономической мысли: Сочинения. – М.: ЭКСМО-Пресс. – 2000. – 1056 с.
182. Стадии жизненного цикла. [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.ecsocman.edu.ru/db/msg/198166.html>.
183. Статут ТОВ «АГРО-ЮГ», зареєстровано Виконавчим комітетом від 23.06.2012 – 35 с.

184. Стоянова Е. С. Финансовый менеджмент: теория и практика. /Е. С. Стоянова и др.// – М: «Перспектива». – 2001 – 655 с.
185. Сусленко А. Т. Процесний підхід як інноваційна модель системи управління якістю. /А. Т. Сусленко // –Стандарти і якість. – 2007. – № 6. – С. 31 - 39.
186. Титаренко Г. А. Информационные системы в экономике, учебник. /Под ред. Г. А. Титоренко// – М.: ЮНИТИ-ДАНА. – 2008. – 463 с.
187. Томпсон А. А. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии / А. А. Томпсон, А. Дж. Стрикленд // – М.: Банки и биржи. ЮНИТИ. – 1998. – 527 с.
188. Тренев Н. Н. Управление финансами: учеб. пособ. /Н. Н. Тренев // – М.: Финансы и статистика. – 1999. – 496с.
189. Тридід О. М. Організаційно-економічний механізм стратегічного розвитку підприємства / О. М. Тридід // – Х. : ХДЕУ. – 2002. – 364 с.
190. Украина. Большая энциклопедия (в 62-х тт.). /под. ред. С. А. Кондратова// – М.: ТЕРРА. – 2008.
191. Ульянченко О. В. Дослідження операцій в економіці: підр. для вузів. /О. В. Ульянченко// – Харків:Гриф. – 2002. – 580 с.
192. Уорд К. Стратегический управленческий учет. /К. Уорд// – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес». – 2002. – 448 с.
193. Управление качеством бизнес-процессов на предприятии: [моногр.] /Л. Г. Шемаева, К. С. Безгин и др.// – Харьков: ХНЭУ. – 2009. – 240 с.
194. Фарофонова Н. В. Анализ деятельности аграрного сектора экономики Украины. / Н. В. Фарофонова // – Экономика и предпринимательство. – № 9. – 2013. –С. 79-84.
195. Фатхутдинов Р. А. Стратегический менеджмент: учеб. для вузів. /Р. А. Фатхутдинов // – М: Бизнес-школа. – 1998. – 416 с.
196. Фатхутдинов Р. А. Конкурентоспособность организации в условиях кризиса: экономика, маркетинг, менеджмент. /Р. А. Фатхутдинов// – М.: ИКЦ «Маркетинг». – 2002. – 892 с.
197. Фатхутдинов Р. А. Разработка управленческого решения. /Р.А. Фатхутдинов// – М.: ЗАО Бизнес-школа «Интел-Синтез». – 1997. – 272 с.

198. Федорович В. О. Состав и структура организационно-экономического механизма управления собственностью крупных промышленных корпоративных образований. [Электронный ресурс] / В. О. Федорович.// – Сибирская Финансовая Школа, Сб. статей «Финансовый менеджмент, инвестиции...». – 2011. – Режим доступа: <http://www.sifbd.ru/magazine>.
199. Фейгенбаум А. Контроль качества продукции. / А. Фейгенбаум// – М.: Экономика – 1986. – 472 с.
200. Форд Г. Сегодня и завтра. / Г. Форд // – М.: «Юниверс». – 1995. – 159 с.
201. Форрестер Дж. Основы кибернетики предприятия (индустриальная динамика). / Дж. Форрестер// – М.: Прогресс. – 1971.– 340 с.
202. Фуркевич В. А. Тернистая дорога к Дионису. / В. А. Фуркевич// – К.: Преса України. – 2005 – 600 с.
203. Хаммер М. Реинжиниринг корпорации. Манифест революции в бизнесе. / М. Хаммер, Дж. Чампи// – М.: Манн, Иванов и Фербер. – 2007. — 288 с.
204. Хан Д. Планирование и контроль концепция контроллинга. /Д. Хан// – М.: Финансы и статистика. – 1997. – 800 с.
205. Харрингтон Дж. Оптимизация бизнес-процессов: документирование, анализ, управление, оптимизация./Дж. Харрингтон, К. С. Зеселинг, Х. Ван Нимвеген// – СПб.: БМикро. – 2002. – 328 с.
206. Царев В. В. Автоматизация бизнес-планирования в электромашиностроении. /В. В. Царев, М. Г. Рабинович, Л. В. Неверовский// – СПб.: Энерго-атомиздат. Санкт-Петербургское отделение – 1993. – 357 с.
207. Царев В. В. Внутрифирменное планирование. /В.В. Царев// – СПб.: Питер. – 2002. – 496 с.
208. Черемисина С. Г. Развитие виноградо-винодельческого производства Крыма [Моногр.] / С. Г. Черемисина// – К.:ННЦ ИАЭ. – 2006. – 490 с.
209. Чернега О. Б. Міжнародний менеджмент. навч. посіб. / В. С.Зубенко, О. В. Озаріна, А. А. Семенов; під ред. О. Б. Чернеги // – К.: Центр навчальної літератури. – 2006. — 592 с.
210. Черняк В. З. Бизнес-планирование: учеб.-практ. пособие. /В. З. Черняк, А. В. Черняк, И. В. Довдиенко// – М.: Русская деловая литература. – 2000. – 258 с.

211. Чистов Л. М. Эффективное управление социально-экономическими системами. / Л. М. Чистов // – СПб.: ТОО ТК «Петрополис». – 1998. – 430 с.
212. Чумаченко Н. Г. Анализ результатов работы предприятий разных форм собственности. / Н. Г. Чумаченко, Л. Г. Червова, Б. М. Биренберг// Проблемы экономики. – 2011. – №5. – С.38-49.
213. Швець Л. П. Механізм управління прибутком в умовах стабільного функціонування підприємства. / Л. П. Швець, Н. П. Захаркевич // Університетські наукові записки. – 2010. – № 3. – С. 235-242.
214. Шевченко О. О. Історія економіки та економічної думки: сучасні економічні теорії. / О. О.Шевченко// – К.: Центр учбової літератури. – 2012. – 276 с.
215. Шегда А. В. Менеджмент: навч. посіб. /А. В. Шегда// – К.: ТОВ "Знання", КОО. – 2002. – 584 с.
216. Шкиль Р. А. Аналитический обзор методов моделирования бизнес-процессов в электронной коммерции //Р. А. Шкиль // Вестник Днепропетровского национального университета железнодорожного транспорта им. Лазаряна. – 2008. – №25. – С. 194-198.
217. Шмален Г. Основы и проблемы экономики предприятия. / Г. Шмален// – М: Финансы и статистика. – 1996. – 512 с.
218. Шольц-Куліков Є. П. Вступ до харчової технології та інженерії (виноробство): навч. посіб. / Є. П. Шольц-Куліков, В. О. Русаков, В. А. Домарецький, В. О. Фуркевич Під. ред. Є. П. Шольца – Кулікова// – К.: УДУХТ. – 2000. – 592 с.
219. Шульга М. А. Дрейф на обочину. Двадцать лет общественных изменений в Украине. / М. А. Шульга// – К.: Бізнесполіграф. – 2011. – 488 с.
220. Экономика организаций (предприятий): учеб. для вузов. / Под ред. В. Я. Горфинкеля, В. А. Швандара// – М.: ЮНИТИ-ДАНА. – 2003. – 608 с.
221. Экономическая стратегия фирмы. /Под ред. Градова А. П.// – СПб.: Спец. Литер. – 1995. – 439 с.
222. Экономическая энциклопедия /Под ред. Л. И. Абалкина// - М.:ОАО «Экономика» – 1999. – 1056 с.
223. Юкаева В. С. Управленческие решения. /В. С. Юкаева// – М.: Издательский дом «Дашков и К». – 1999. – 248 с.

224. Юркова Т. И. Экономика предприятия: электр. учеб. / Т. И. Юркова, Юрков С. В. // [Электронный ресурс] – режим доступа: http://www.aup.ru/books/m88/7_4.htm.
225. Янковой А. Г. Многомерные методы оптимизации производственной программы предприятия. / А. Г. Янковой, В. В. Куперман // Сучасна економіка. – 2011. – Вип.4. – С. 13–23.
226. Янковой А. Г. Математико-статистические методы и модели в управлении предприятием: учеб. пособ./А. Г. Янковой//– Одеса: ОНЭУ.– 2014.–250 с.
227. Яценко Н. П. Экономика Украины 1999-2008: потерянное десятилетие. /Н. П. Яценко // Зеркало недели. – 26 декабря 2012 г. – № 51-52 (779-780). – С. 10-15.
228. Яркина Н. Н. Теоретические аспекты оценки эффективности управления предприятием. / Н. Н. Яркина.// Проблемы экономики. – 2014. – №3. С. 278-285. режим доступа: <http://www.problecon.com/thematic-search/>
229. Adelman J. Evaluating Decision Support Systems: A General Framework and Case Study in S. J. Andriolo (ed.)/ J. Adelman, M. Donnell.// Decision Support Systems: Design Implementation, and Evaluation Wellesley. – Mass.: QED Information Sciences. –2006. – 230 p.
230. Ariav G. DSS Design: / G. Ariav, M. J. Ginzberg //Systemic View of Decision Support. Communications of the ACM. – 1985. – P. 1045-1052.
231. A Chilean wine cluster / E. J. Visser // Electronic resource – Access: http://www.hemingwayandhale.com/about_chile.htm
232. Chak D. Enterprise Rails. / D. Chak// Cambridge – 2009. – 352 p.
233. Stabell Ch. B.. Decision support systems: alternative perspectives and schools. / Ch. B. Stabell // Decision Support Systems: E Isevier Science Publishers B. V. IFIP – 1986. – P. 173-181.
234. Chistyakova K. A. To the question of forming modern strategies of external business growth (some theoretical and practical aspects of management in the USA) / K. A. Chistyakova, S. A. Ovchinnikov// Technology and Higher Education: mat. of the VI International research and practice conference. – publishing office Accent Graphics communications. –Westwood – Canada. – 2014. – 452-461 p.

235. Drucker P. F., Management: Tasks, Responsibilities, Practices. / P.F. Drucker// –New York: Harper & Row – 1973. – 708 p.
236. Drucker P. F., The Frontiers of Management. / P. F. Drucker//. – New York: Truman Talley Books. – 2001. – 416 p.
237. Duck V. Data Mining — being of problem, new decisions. // Electronic resource – Access: <http://www.inftech.webservis.ru/database/datamining/ar1.html>.
238. Elenfuhr F., Weber M. Rationales Entscheiden. / F. Elenfuhr, M. Weber//– Berlin et al. Springer. –2002. – 415 p.
239. Edvinsson L. Intellectual Capital: Realizing Your Company’s True Value by Finding Its Hidden Brainpower / L. Edvinsson, M. S. Malone// – New York: HarperCollins Publishers. – 2007. – 240 p.
240. Feigenbaum A. Total Quality Control. / A. Feigenbaum// – N.Y : McGraw-Hill, – 1991. – 616 p.
241. Freeman C., Technological infrastructure and international competitiveness. /C. Freeman // – Industrial and Corporate Change. – 2004. – P. 540-573,
242. Fundamentals of management/ J. H. Donnelly, J. L. Gibson, J. M. Ivancevich// – Homewood R. D. Irwin. Inc. – 1992. – 840 p.
243. Hammer M. Reengineering the Corporation. A Manifesto for Business Revolutions. / M. Hammer, J. Champy// – N.Y.: Harper Collins. – 1993. – 325 p.
244. Haykin S. Neural Networks: A Comprehensive Foundation./ S. Haykin// – New York:Macmillan College Publishing. – 1994. – 464 p.
245. Electronic resource – Access: <http://apostrophe.com.ua/news/economy/2015-03-03/bloomberg-ukraina-voshla-v-pyaterku-stran-s-samyimi-neschast>
246. Electronic resource – Access: <http://news.finance.ua/ru/news/>
247. Electronic resource – Access: <http://pronedra.ru/globaleconomics/2015/01/17/ukraina-obval-ekonomiki/>
248. Electronicresource–Access:<http://www.audit-it.ru/finanaliz/terms/performance>.
249. Electronic resource – Access: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/55-12>.
250. Ivanchenko D. F. Decision making at the corporate management by *procedures*. /D. F. Ivanchenko // Science, Technology and Higher Education: materials of the VI

International research and practice conference. – Westwood, publishing office Accent Graphics communications, 2014. – P. 129-133.

251. Ivanchenko D. F. Optimization problems of management decisions. /D. F. Ivanchenko // Global Science and Innovation: materials of the V International Scientific Conference. – Chicago, publishing office Accent Graphics communications, 2015. – P. 110-116.

252. Keen P. G. Decision Support Systems: An Organizational Perspective. /P. G. Keen, M. S. Morton // MA: Addison-Wesley, Inc. – 1978. – [Electronic resource] – Access: <http://www.rulequest.com/cubist-info.html>.

253. Koshcheev S. V. Organization-economic mechanism of forming innovative systems (health-resort sector case-study) / S. V. Koshcheev // European researcher. – 2011. – №3. –P. 274-275.

254. Moore P. G . The anatomy of decisions / P. G. Moore, H. Thomas// [Electronic resource] – Access: <http://www.rulequest.com/see5-info.html>.

255. Pitic G. The influence of clusters strength and specialization of regional innovativeness: comparative analysis of Hungary, Bulgaria, Greece and Serbia. / G. Pitic, N. Savic, M. Dzunic // Актуальні проблеми економіки.–2014. – №1(151). – P. 281-288.

256. Sauter V. Decision Support Systems. /V. Sauter. // Printed in USA. – 1997. – [Electronic resource] – Access: <http://www.StatSoft.com/>.

257. World Bank worsens outlook for fall in Ukraine's GDP: Ukraine's main news / Інформаційне агентство «Інтерфакс-Україна»// [Electronic resource] – Access: www.interfax.com.ua.